

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ADVERTISING

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

Q.1

A) **Fill in the Blanks: (ANY TEN)**

[10]

रिक्त जागा भरा: (कोणतेही दहा)

1) _____ advertising is undertaken to obtain immediate response.

- A) Indirect B) Direct
C) Primary D) Selective

तात्काळ प्रतिसाद मिळण्यासाठी _____ जाहिरात केली जाते.

- A) अप्रत्यक्ष B) प्रत्यक्ष
C) प्राथमिक D) निवडक

2) The word advertising comes from Latin word _____.

- A) Advertere B) Adventus
C) Advertise D) Adventure

जाहिरात हा शब्द लॅटिन शब्द _____ पासून आला आहे.

- A) Advertere B) Adventus
C) Advertise D) Adventure

3) The main objective of advertising is to create _____.

- A) Brand image B) Brand loyalty
C) Brand awareness D) Brand equity

जाहिरातीचा मुख्य उद्देश _____ तयार करणे आहे.

- A) ब्रँड प्रतिमा B) ब्रँड निष्ठा
C) ब्रँड जागरूकता D) ब्रँड इक्विटी

4) _____ agency provides all advertising services to the client.

- A) Creative boutiques B) Specialist
C) Full service D) Mega

_____ एजन्सी क्लायंटला सर्व जाहिरात सेवा पुरवते.

- A) सर्जनशील बुटीक B) विशेषज्ञ
C) पूर्ण सेवा D) मेगा

5) _____ is the official recognition of ad agency.

- A) Assessment B) Accreditation
C) Certification D) Evaluation

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ADVERTISING

_____ ही जाहिरात एजन्सीची अधिकृत मान्यता आहे.

- A) मूल्यांकन B) मान्यता
C) प्रमाणन D) मूल्यमापन

6) _____ department looks after scheduling of advertising production in an ad agency.

- A) Media B) Traffic
C) Production D) Accounts

_____ विभाग जाहिरात एजन्सीमध्ये जाहिरात उत्पादनाचे वेळापत्रक पाहतो.

- A) मीडिया B) वाहतूक
C) उत्पादन D) खाती

7) _____ is combination of tangible and intangible aspects of a society.

- A) Ethics B) Culture
C) Advertising D) Politics

_____ हे समाजाच्या मूर्त आणि अमूर्त पैलूंचे संयोजन आहे.

- A) नीतिशास्त्र B) संस्कृती
C) जाहिरात D) राजकारण

8) The goal of ASCI is to enhance _____ confidence in advertising.

- A) Public B) Advertisers
C) Ad Agencies D) Media

ASCI चे ध्येय जाहिरातींमध्ये _____ आत्मविश्वास वाढवणे हे आहे.

- A) सार्वजनिक B) जाहिरातदार
C) जाहिरात एजन्सी D) मीडिया

9) Advertising has _____ effect on the society.

- A) Positive B) Negative
C) Neutral D) Positive & Negative Both

जाहिरातींचा समाजावर _____ प्रभाव पडतो.

- A) सकारात्मक B) नकारात्मक
C) तटस्थ D) सकारात्मक आणि नकारात्मक दोन्ही

10) _____ is the encoder of advertising messages.

- A) Advertiser B) Customer
C) Media D) Ad agencies

_____ हे जाहिरात संदेशांचे एन्कोडर आहे.

- A) जाहिरातदार B) ग्राहक
C) मीडिया D) जाहिरात एजन्सी

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ADVERTISING

11) _____ advertising is also called as corporate image advertising.

- A) Advocacy B) Public service
C) Generic D) Institutional

_____ जाहिरातीला कॉर्पोरेट प्रतिमा जाहिरात असेही म्हणतात.

- A) वकिली B) सार्वजनिक सेवा
C) सामान्य D) संस्थात्मक

12) Brand _____ is the incremental value of a business.

- A) Loyalty B) Equity
C) Image D) Personality

ब्रँड _____ हे व्यवसायाचे वाढीव मूल्य आहे.

- A) निष्ठा B) समता
C) प्रतिमा D) व्यक्तिमत्व

Q.1

B) **State whether following statements are true or false: (ANY TEN)**

[10]

खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते सांगा: (कोणतेही दहा)

- 1) IMC is a onetime process.
IMC ही एक वेळची प्रक्रिया आहे.
- 2) Advertising does not require creativity.
जाहिरातींना सर्जनशीलतेची गरज नसते.
- 3) Advertising promotes ideas goods and services.
जाहिरात कल्पना, वस्तू आणि सेवांना प्रोत्साहन देते.
- 4) Shobhagya ad agency is a specialist ad agency.
शोभाग्य जाहिरात एजन्सी ही एक विशेषज्ञ जाहिरात एजन्सी आहे.
- 5) A full-service agency provides all services to advertisers.
पूर्ण-सेवा एजन्सी जाहिरातदारांना सर्व सेवा प्रदान करते.
- 6) An in-house ad agency provides services only to its parent firm.
इन-हाऊस अॅड एजन्सी फक्त तिच्या मूळ फर्मला सेवा पुरवते.
- 7) All advertisers adopt exaggerated claims in their ads.
सर्व जाहिरातदार त्यांच्या जाहिरातींमध्ये अतिशयोक्तीपूर्ण दावे स्वीकारतात.
- 8) ASCI have regulatory powers to ban misleading ads.
दिशाभूल करणाऱ्या जाहिरातींवर बंदी घालण्यासाठी ASCI कडे नियामक अधिकार आहेत.
- 9) Advertising enhances values of the brand in the market.
जाहिरातीमुळे बाजारात ब्रँडचे मूल्य वाढते.
- 10) Professional firms are reactive in managing brand crisis.
ब्रँड संकटाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी व्यावसायिक कंपन्या प्रतिक्रियाशील आहेत.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ADVERTISING

- 11) The audience involves only listener of radio message
श्रोत्यांमध्ये फक्त रेडिओ संदेश ऐकणारा सामील असतो
- 12) Marketers need to focus on brand image
विक्रेत्यांना ब्रँड प्रतिमेवर लक्ष केंद्रित करणे आवश्यक आहे

Q.2

Answer ANY TWO from the following:

[15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss the features of IMC.
IMC च्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा
- B) Elaborate the objectives of advertising.
जाहिरातीची उद्दिष्टे स्पष्ट करा
- C) Explain the benefits of advertising
जाहिरातीचे फायदे समजावून सांगा

Q.3

Answer ANY TWO from the following:

[15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss the types of ad agencies.
जाहिरात संस्थांच्या प्रकारांवर चर्चा करा.
- B) Explain in brief the various career options in ad agency.
जाहिरात एजन्सीमधील विविध करिअर पर्याय थोडक्यात स्पष्ट करा.
- C) What are the reasons for client turnover?
ग्राहकांच्या उलाढालीची कारणे काय आहेत?

Q.4

Answer ANY TWO from the following:

[15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the effect of advertising on consumer prices.
ग्राहकांच्या किमतींवर जाहिरातींचा प्रभाव स्पष्ट करा.
- B) Discuss the social advertising by Government of India through DAVP.
DAVP द्वारे भारत सरकारच्या सामाजिक जाहिरातींवर चर्चा करा.
- C) Explain the forms of untruthful or ethical advertising.
असत्य किंवा नैतिक जाहिरातींचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.5

Answer ANY TWO from the following:

[15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the features of Corporate Image Advertising.
कॉर्पोरेट इमेज अँडव्हर्टायझिंगची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ADVERTISING

- B) What are the techniques of managing brand crisis?
ब्रँड संकट व्यवस्थापित करण्याचे तंत्र काय आहेत?
- C) Discuss the elements of AIDA Model.
AIDA मॉडेलच्या घटकांची चर्चा करा.

Q.6

Write a note on: (ANY FOUR)

[20]

कोणत्याही चार वर टीपा लिहा:

- A) Green Marketing
ग्रीन मार्केटिंग
- B) Political advertising
राजकीय जाहिरात
- C) Elements of IMC
IMC चे घटक
- D) Agency compensation
एजन्सी भरपाई
- E) Pro bono advertising
सामाजिक हिताच्या जाहिराती
- F) Economic impact of advertising
जाहिरातीचा आर्थिक प्रभाव

०४१०•१०२३

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ECONOMICS-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

Q.1 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Define Macroeconomics and explain the scope of Macroeconomics.
मॅक्रोइकॉनॉमिक्सची व्याख्या आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- B) Discuss the difficulties in the measurement of national income.
राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या मोजमापातील अडचणींची चर्चा करा.
- C) Explain and illustrate the circular flow of national income in a two sector economy.
दोन क्षेत्रातील राष्ट्रीय उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करा.

Q.2 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) What is effective demand? Show that it is determined by aggregate demand and aggregate supply curves.
प्रभावी मागणी म्हणजे काय? आणि ते एकूण मागणी आणि एकूण पुरवठा वक्राद्वारे निर्धारित केले जाते हे दर्शवा.
- B) Explain various subjective and objective factors affecting consumption.
उपभोगावर परिणाम करणारे विविध व्यक्तिनिष्ठ आणि वस्तुनिष्ठ घटक स्पष्ट करा.
- C) Define multiplier. Explain the working of multiplier with a suitable example and diagram.
गुणकाची व्याख्या द्या. गुणकांचे कार्य योग्य उदाहरण आणि आकृतीसह स्पष्ट करा.

Q.3 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss the RBI's measures of money supply.
RBI च्या पैशाच्या पुरवठ्याच्या मापाची चर्चा करा.
- B) Explain the Milton Friedman theory of demand for money
मिल्टन फ्रीडमनचा पैशाच्या मागणीचा सिद्धांत स्पष्ट करा
- C) Define Velocity of circulation of money. What factors influence it?
पैशांच्या अभिसरणाच्या वेगाची व्याख्या द्या. त्यावर कोणते घटक परिणाम करतात?

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ECONOMICS-II

Q.4

Answer ANY TWO from the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss various functions of commercial banks.
व्यापारी बँकांच्या विविध कार्यांची चर्चा करा.
- B) Explain the balance sheet of a commercial bank.
व्यावसायिक बँकेचा ताळेबंद स्पष्ट करा.
- C) Explain various developmental functions of RBI.
RBI ची विविध विकासात्मक कार्ये स्पष्ट करा.

Q.5

Write short notes: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Distinguish between GDP and GNP
GDP आणि GNP मधील फरक स्पष्ट करा
- B) J.B. Say's Law of Market
जे.बी.सेचा बाजाराचा नियम
- C) Classical approach to demand for money
पैशाच्या मागणीचा शास्त्रीय दृष्टीकोन
- D) Development of commercial banks since 1991
1991 पासूनचा व्यापारी बँकांचा विकास

ॐ१०१०१०१

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ECONOMICS-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) Draw neat diagrams and give examples wherever necessary.
आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा उदाहरणे द्या.
- 4) Use of simple calculator is allowed.
साधा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the meaning and scope of public finance.
सार्वजनिक वित्ताचा अर्थ व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- B) Define market failure. Explain its various causes.
बाजार अपयशाची व्याख्या द्या. बाजार अपयशाची विविध कारणे स्पष्ट करा.
- C) Distinguish between public goods and private goods.
सार्वजनिक वस्तू व खाजगी वस्तू यांतील फरक लिहा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the principle of Maximum Social Advantage as given by Hume Dalton with assumptions and diagrams.
एच. डाल्टन यांनी दिलेले महत्तम सामाजिक लाभाचे तत्व गृहीते व आकृतीच्याद्वारे स्पष्ट करा.
- B) Distinguish between direct tax and indirect tax.
प्रत्यक्ष कर व अप्रत्यक्ष कर यातील फरक लिहा.
- C) Describe the important role of taxation.
करप्रणालीच्या महत्त्वाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) How is public expenditure classified?
सार्वजनिक खर्चाचे वर्गीकरण कसे केले आहे?
- B) Distinguish between internal and external debt.
अंतर्गत कर्ज व बहिर्गत कर्ज यातील फरक लिहा.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-ECONOMICS-III

- C) From the following data of a government budget of country 'A' for 2021-22, Calculate Revenue Deficit, Fiscal Deficit and Primary Deficit.

Particulars	Amount (In Crores Rupees)
1.Revenue Receipts	600
2.Revenue Expenditure	660
3.Capital Receipts	150
4.Capital Expenditure	90
5.Recovery of loans & Other Receipts	40
6.Borrowings	110
7.Interest payment	90

२०२१-२२ साठी 'अ' देशाच्या सरकारी अंदाजपत्रकाच्या खाली दिलेल्या माहितीपासून प्राप्त तूट, राजस्व तूट व प्राथमिक तूट मोजा.

तपशील	रक्कम (कोटी रुपयांत)
प्राप्ती पोच	६००
प्राप्ती खर्च	६६०
भांडवली पोच	१५०
भांडवली खर्च	९०
कर्जवसुली व इतर पोच	४०
उधारी	११०
व्याज भरणा / देयक	९०

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe the preparation of the annual budget and budget documents.
वार्षिक अंदाजपत्रक व अंदाजपत्रक दस्तऐवज / लेख तयारीचे (preparation) वर्णन करा.
- B) What are the advantages of GST to government and industry?
जी.एस.टी (वस्तू व सेवा कर) पासून सरकारला आणि उद्योगांना मिळणारे फायदे कोणते आहेत?
- C) Explain briefly main objectives and features of the FRBM Act 2003.
राजस्व जबाबदारी व अंदाजपत्रक व्यवस्थापन कायदा २००३(FRBM) ची प्रमुख उद्दीष्टे व वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.5

Write short answers on ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर थोडक्यात उत्तरे लिहा:

- A) Features of sound finance
सुयोग्य वित्ताची वैशिष्ट्ये
- B) Difference between impact and incidence of tax
कराघात आणि करापात यांतील फरक
- C) Various objectives of fiscal policy
राजकोषीय धोरणाची विविध उद्दिष्टे
- D) Major recommendations of the fourteenth finance commission
चौदाव्या (१४ व्या) वित्त आयोगाच्या प्रमुख शिफारशी

०३१०१०२३

SYBA-III-ADD-JAN-2023-FC-III

Time : 02 hrs 30 min

Max. Marks. 75

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

Q.1 A) **Explain the following concepts: (ANY FIVE)** [15]

खालिल संकल्पना स्पष्ट करा: (कोणत्याही पाच)

1) Disaster	1) आपत्ती
2) Team building	2) संघ बांधणी
3) Scheduled tribes	3) अनुसूचित जमाती
4) Superstition	4) अंधश्रद्धा
5) Child labour	5) बाल मजूरी
6) Technology	6) तंत्रज्ञान
7) Self-awareness	7) आत्मभान
8) Human rights	8) मानवी हक्क

OR

Q.1 B) Write a detail note on the foundation course (semester III) project submitted by you. [15]

तुम्ही सादर केलेल्या फाउंडेशन कोर्स (सेमिस्टर III) प्रकल्पावर सविस्तर टिपण लिहा.

Q.2 A) Describe the legal and constitutional rights available to women in India. [15]

भारतीय महिलांना उपलब्ध असलेल्या कायदेशीर आणि घटनात्मक अधिकारांचे वर्णन करा.

OR

Q.2 B) Explain the violence faced by the Scheduled Castes and the legal remedies available to them. [15]

अनुसूचित जातींवर होणारा हिंसाचार आणि त्यांच्यासाठी उपलब्ध कायदेशीर उपाय स्पष्ट करा.

Q.3 A) Explain the types of disaster and the effects on the life of people. [15]

आपत्तीचे प्रकार आणि त्यामुळे लोकांच्या जीवनावर होणारे परिणाम स्पष्ट करा.

OR

Q.3 B) Write a detail note on the human rights issues in addressing disaster in India. [15]

भारतातील आपत्ती व मानवी हक्कांच्या मुद्द्यांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.4 A) Define Science. Explain its nature and characteristics in detail. [15]

विज्ञानाची व्याख्या लिहा. त्याचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.

OR

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-FC-III

Q.4 B) Write a detail note on the concept and importance of scientific temper. [15]
वैज्ञानिक प्रवृत्तीची संकल्पना आणि महत्त्व यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.5 A) Explain the various forms of non-verbal communication. [15]
गैर-मौखिक संवादाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

OR

Q.5 B) Define leadership and explain the characteristics of effective leadership. [15]
नेतृत्वाची व्याख्या लिहा आणि प्रभावी नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ॐ१०•१०१२

SYBA-III-ADD-JAN-2023-HISTORY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Write a note on Painters of the Renaissance Period.

पुनर्जागरण कालखंडातील चित्रकारांवर एक टीप लिहा.

B) Describe Columbus' Geographic Explorations.

कोलंबसच्या भौगोलिक अन्वेषणांचे वर्णन करा.

C) Discuss the causes of Reformation in Europe.

युरोपमधील सुधारणांच्या कारणांची चर्चा करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Review the effects of the American Revolution.

अमेरिकन क्रांतीच्या परिणामांचे पुनरावलोकन करा.

B) Assess the political and economic causes of the French Revolution.

फ्रेंच राज्यक्रांतीच्या राजकीय आणि आर्थिक कारणांचे मूल्यांकन करा.

C) Examine the inventions of the Textile Industry and its impact.

वस्त्रोद्योगातील आविष्कार आणि त्याचे परिणाम तपासा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Why did the nation-state were formed in Europe?

युरोपमध्ये राष्ट्र-राज्य का निर्माण झाले?

B) Explain the Italian Unification.

इटालियन एकीकरण स्पष्ट करा.

C) Evaluate the techniques of the Neo-Imperialism.

नव-साम्राज्यवादाच्या तंत्रांचे मूल्यमापन करा.

(P.T.O)

Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Examine the causes of the First World War.
पहिल्या महायुद्धाची कारणे तपासा.
- B) Give reasons for the Bolshevik Russian Revolution.
बोल्शेविक रशियन क्रांतीची कारणे द्या.
- C) Write a note on the organs of the League of Nations.
लीग ऑफ नेशन्सच्या अवयवांवर एक टीप लिहा.

Q.5 **Write Short Notes: (ANY TWO)** [20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Martin Luther and 95 theses
मार्टिन ल्यूथर आणि ९५ प्रबंध
- B) Military Career of Napoleon
नेपोलियनची लष्करी कारकीर्द
- C) Unification of Germany
जर्मनीचे एकीकरण
- D) Impact of the First World War
पहिल्या महायुद्धाचा परिणाम

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

SYBA-III-ADD-JAN-2023-HISTORY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Examine the significance of Epigraphy and Numismatics illustrating the Ancient Indian historicity.

प्राचीन भारतीय ऐतिहासिकतेचे वर्णन करणाऱ्या एपिग्राफी आणि नाणिकाशास्त्राचे महत्त्व तपासा.

B) Evaluate the religious literature of the Ancient India.

प्राचीन भारतातील धार्मिक साहित्याचे मूल्यमापन करा.

C) Review the Greek and Chinese accounts on the Ancient Indian History.

प्राचीन भारतीय इतिहासावरील ग्रीक आणि चीनी लेखाचे पुनरावलोकन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Briefly describe the social life of the Indus Valley People.

सिंधू खोऱ्यातील लोकांच्या सामाजिक जीवनाचे थोडक्यात वर्णन करा.

B) Narrate the religious beliefs of the Indus Valley People.

सिंधू खोऱ्यातील लोकांच्या धार्मिक श्रद्धा सांगा.

C) Elucidate the features of the town planning and urbanization of the Indus Valley People.

सिंधू खोऱ्यातील लोकांच्या नगर नियोजन आणि शहरीकरण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Explain the Janapada administrative structure of the Aryans.

आर्यांची जनपद प्रशासकीय रचना स्पष्ट करा.

B) Briefly narrate the social life of the Aryans.

आर्यांच्या सामाजिक जीवनाचे थोडक्यात वर्णन करा.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-HISTORY-III

C) Write a note on the Vedic Gods.

वैदिक देवांवर एक टीप लिहा.

Q.4 **Attempt ANY TWO out of the following:**

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Review the evolution of any two influential Mahajanpadas.

कोणत्याही दोन प्रभावशाली महाजनपदांच्या उत्क्रांतीचे पुनरावलोकन करा.

B) Write a note on Jainism.

जैन धर्मावर एक टीप लिहा.

C) Examine the impact of the Persian Invasion.

पर्शियन आक्रमणाचा परिणाम तपासा.

Q.5 **Write Short Notes: (ANY TWO)**

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

A) Secular Literature

धर्मनिरपेक्ष साहित्य

B) The Economic Life of the Indus Valley People

सिंधू खोऱ्यातील लोकांचे आर्थिक जीवन

C) The Aryan Economy

आर्य अर्थव्यवस्था

D) Teachings of Gautama Buddha

गौतम बुद्धांची शिकवणी

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PHILOSOPHY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) In the modern society, live-in relationships emerged as an alternative to the institution of marriage. Discuss the pros and cons of it.

आधुनिक समाजात, लिव्ह-इन नातेसंबंध हे विवाहसंस्थेला पर्याय म्हणून उदयास आले. त्यातील साधक-बाधक चर्चा करा.

B) How is gender as a construct different from sex?

रचना म्हणून लिंग (Gender) हे लिंगापेक्षा (Sex) वेगळे कसे आहे?

C) Elaborate Sigmund Freud's Psycho-sexual development.

सिगमंड फ्रायडचा सायको-लैंगिक विकास विस्तृत करा.

Q.2

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) How did Frantz Fanon understand race and colonialism?

फ्रान्झ फॅनॉनला वंश आणि वसाहतवाद कसे समजले?

B) Elaborate Karl Marx's theory on class discrimination.

वर्ग भेदभावावर कार्ल मार्क्सचा सिद्धांत विस्तृत करा

C) Discuss the Gandhian Economic Order.

गांधीवादी इकॉनॉमिक ऑर्डरची चर्चा करा

Q.3

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

A) Define Peace and Pacifism.

शांतता आणि शांततावादाची व्याख्या लिहा.

B) What do you understand by Just War theory?

जस्ट वॉर थिअरी विषयी तुमच मत व्यक्त करा?

C) Elaborate the principles of justice of war.

युद्धाच्या न्यायाची तत्वे स्पष्ट करा.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PHILOSOPHY-II

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss multiculturalism according to Bhikhu Parekh.
भिखू पारेख यांच्या मते बहुसांस्कृतिकतेची चर्चा करा.
- B) What do you understand by Edward Said's Orientalism?
एडवर्ड सैदच्या प्राच्यवादा विषयी तुमचे मत व्यक्त करा.
- C) Elucidate Michael Dummett's argument on Immigration and refugees.
इमिग्रेशन आणि निर्वासितांवरील मायकेल डमेटचा युक्तिवाद स्पष्ट करा.

Q.5

Write a note on: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Feminism
स्त्रीवाद
- B) Reservation Policies as outlined in the Constitution of India
भारतीय राज्यघटनेत नमूद केल्याप्रमाणे आरक्षण विषयक धोरणे
- C) Types of Pacifism
शांततावादाचे प्रकार
- D) Brian Barry's critique of Multiculturalism
ब्रायन बॅरीची बहुसांस्कृतिकतेवरील टीका

ॐॐॐॐॐॐ

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PHILOSOPHY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) What are the basic characteristics of the schools of Indian Philosophy?
भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या शाळांची मूलभूत वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- B) What is Upanishadic Philosophy?
उपनिषदानुसार तत्त्वज्ञान काय आहे?
- C) Define & Explain the Shad Darshanas of Indian Philosophy.
भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या षड दर्शनाची व्याख्या स्पष्ट करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) What is the concept of Charvaka?
चार्वाकाची संकल्पना काय आहे?
- B) Why is the Charvaka Philosophy also known as Lokayata?
चार्वाक तत्त्वज्ञानाला लोकायत का म्हणतात?
- C) What is Soul according to Charvaka?
चार्वाकाच्या मते आत्मा म्हणजे काय?

Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe the fundamental elements of the Jain Philosophy.
जैन तत्त्वज्ञानाच्या मूलभूत घटकांचे वर्णन करा.
- B) Elaborate the Panch Mahavratas of Jainism.
जैन धर्मातील पंचमहाव्रत विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
- C) Enumerate the contributions of Mahavir Jain in the life of the people.
महावीर जैन यांच्या लोकांच्या जीवनातील योगदानाची गणना करा.

Q.4 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Highlight the main contents of Gautama Buddha's teaching and philosophy.
गौतम बुद्धांच्या शिकवणी आणि तत्त्वज्ञानातील मुख्य सामग्री हायलाइट करा.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PHILOSOPHY-III

- B) Discuss the Eight Fold Path in Buddhism.
बौद्ध धर्मातील आठ पट मार्गावर चर्चा करा.
- C) Write a note on Vipassana as a practice of meditation in Buddhism.
बौद्ध धर्मातील ध्यानाची प्रथा म्हणून विपश्यनेवर टीप लिहा.

Q.5

Write Short Notes: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Vedic Cosmology
वैदिक कॉस्मॉलॉजी
- B) Hedonism
हेडोनिझम
- C) Tri-Ratnas
त्रिरत्ने
- D) 4 Noble Truth
४ नोबल सत्य

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

SYBA-III-ADD-JAN-2023-POL.SCI-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain in detail the behavioural approach to the study of political theory.
राजकीय सिद्धांताचे वर्तणूक दृष्टिकोन द्वारे अध्ययन सविस्तर स्पष्ट करा.
- B) Describe the nature and scope of political theory.
राजकीय सिद्धांताचे स्वरूप आणि व्याप्तीचे वर्णन करा.
- C) Explain briefly the normative and empirical approach to study political theory.
राजकीय सिद्धांताचा अभ्यास करण्यासाठी मानक आणि अनुभवजन्य दृष्टिकोन थोडक्यात स्पष्ट करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain the challenges to the sovereignty of a state in modern period.
आधुनिक काळात राज्याच्या सार्वभौमत्वासमोरील आव्हाने स्पष्ट करा.
- B) Write a detail note on the origin and growth of civil society.
नागरी समाजाची उत्पत्ती आणि वाढ यावर तपशीलवार टीप लिहा.
- C) Explain the social contract theory of origin of state.
राज्याच्या उत्पत्तीचा सामाजिक करार सिद्धांत स्पष्ट करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define Legitimacy. Explain the sources and types of legitimacy
अधिमान्यतेची व्याख्या लिहा. त्याचे स्रोत आणि प्रकार स्पष्ट करा.
- B) Write a detail note on the concept of power and explain its sources.
सत्तेच्या संकल्पनेवर सविस्तर टीप लिहा आणि त्याचे स्रोत स्पष्ट करा.
- C) Define authority. Discuss the sources and types of authority.
अधिसत्तेची व्याख्या लिहा. अधिसत्तेचे स्रोत आणि प्रकार यांची चर्चा करा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define law and explain its various sources in detail.
कायद्याची व्याख्या लिहा आणि त्याचे विविध स्रोत सविस्तर स्पष्ट करा. (P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-POL.SCI-II

- B) Write a detail note on the grounds of political obligation.
राजकीय आबंधनाच्या आधारावर सविस्तर टीप लिहा.
- C) Explain briefly the various forms of resistance to the state authority.
राज्याच्या अधिसत्तेला प्रतिकार करण्याचे विविध प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.5

Attempt ANY TWO from the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the historical-evolutionary theory of origin of state.
राज्याच्या उत्पत्तीचा ऐतिहासिक-उत्क्रांती सिद्धांत स्पष्ट करा.
- B) Describe the liberal-individualistic perspective of state.
राज्याच्या उदारमतवादी-व्यक्तिवादी दृष्टिकोनाचे वर्णन करा.
- C) Discuss the rise and growth of the modern nation-state.
आधुनिक राष्ट्र-राज्याच्या उदय आणि वाढीची चर्चा करा.

०३१०•१०२३

SYBA-III-ADD-JAN-2023-POL.SCI-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Distinguish between public and private administration.
सार्वजनिक आणि खाजगी प्रशासनामध्ये फरक स्पष्ट करा.
- B) Define public administration. Discuss its nature and scope.
सार्वजनिक प्रशासनाची व्याख्या लिहा. त्याचे स्वरूप आणि व्याप्तीची चर्चा करा.
- C) Write a detail note on New Public management.
नवीन सार्वजनिक व्यवस्थापनावर तपशीलवार टिपण लिहा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a detail note on the Hawthorne studies conducted by Mayo.
मेयोने केलेल्या हॉथॉर्न अभ्यासावर सविस्तर टिपण लिहा.
- B) Explain in brief Max Weber's views on bureaucracy and authority.
नोकरशाही आणि अधिसत्ते बाबत मॅक्स वेबरचे मत थोडक्यात स्पष्ट करा.
- C) Write a detail note on scientific management theory.
वैज्ञानिक व्यवस्थापन सिद्धांतावर तपशीलवार टीप लिहा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain the principles and advantages of delegation.
प्रत्यायोजन ची तत्त्वे आणि फायदे स्पष्ट करा.
- B) Discuss the concept of decentralization in detail.
विकेंद्रीकरणाच्या संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.
- C) Explain the merits and demerits of hierarchy.
अधिकार श्रेणीचे गुण आणि तोटे स्पष्ट करा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a detail note on SMART governance.
स्मार्ट (SMART) प्रशासनावर सविस्तर टिपण लिहा. (P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-POL.SCI-III

- B) Explain the concept of E- governance and its implementation in India.
ई-प्रशासनाची संकल्पना आणि भारतात त्याची अंमलबजावणी स्पष्ट करा.
- C) Discuss the characteristics and challenges to good governance.
सुशासनाची वैशिष्ट्ये आणि आव्हाने यांची चर्चा करा.

Q.5

Attempt ANY TWO out of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain McClelland's theory of needs.
मॅक्लेलॅंडचा गरजेचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- B) Discuss the stage in the evolution of public administration.
लोक प्रशासनाच्या उत्क्रांतीच्या टप्प्यांची चर्चा करा.
- C) Write a detail note on public private partnership.
सार्वजनिक खाजगी भागीदारीबद्दल सविस्तर टिपण लिहा.

०३१०•१०२३

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PSYCHOLOGY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) All questions have internal option.
सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
- 4) Draw neat diagrams, flowcharts wherever necessary.
आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Define social psychology. Explain in detail core values that all fields must adapt to be considered as scientific in nature.
सामाजिक मानसशास्त्राची व्याख्या द्या. शास्त्रीय दृष्टिकोनाच्या वापरासाठी आवश्यक अशी महत्त्वाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- B) Describe experimental method in social psychology.
सामाजिक मानसशास्त्रातील प्रयोग पद्धत विशद करा.
- C) Describe the major advances in the field of social psychology.
सामाजिक मानसशास्त्रात झालेले महत्त्वाचे बदल विशद करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) What is deception and how well do we recognize deception? Describe experimental evidence for the same.
डिसेप्शन म्हणजे काय ते सांगून आपण डिसेप्शन ओळखण्यात किती प्रभावी ठरतो? त्याबद्दलचा प्रयोगात्मक पुरावा विशद करा.
- B) Define attribution and explain Kelly's covariation theory.
अॅट्रिब्यूशनची व्याख्या द्या. केली ने दिलेला अॅट्रिब्यूशनचा कोव्हेरिएशन सिद्धांत स्पष्ट करा.
- C) Define impression formation. Describe the fundamental research done on Impression Formation.
इम्प्रेसन फॉर्मेशन ची व्याख्या द्या. त्याबाबतचा पायाभूत प्रयोगात्मक शोध विशद करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Comment how below given three factors influence the relationship between attitude and behavior. - Strength of attitudes, Attitude extremity, Attitude certainty.
अभिवृत्ति आणि वर्तणूक यांच्या परस्पर संबंधांवर खालील तीन घटकांचा कसा परिणाम होतो त्यावर भाष्य करा. - अभिवृत्तीची ताकद, अभिवृत्तीचा टोकदारपणा, अभिवृत्ती बाबत असलेली खात्री.
- B) Explain the factors that determine whether persuasion attempts would lead to attitude change.
मन वळवण्याच्या प्रयत्नांना यश येईल की नाही हे कोणत्या घटकांमुळे ठरते ते स्पष्ट करा.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PSYCHOLOGY-II

- C) Describe how following methods help people in resisting persuasion – Forewarnig, selective avoidance, ego depletion.
मन वळवण्याच्या प्रयत्नांना विरोध करण्यासाठी खालील पद्धतींचा कसा वापर होतो ते विशद करा -
अधिसूचना, निवडक प्रतिरोध, मानसिक खच्चीकरण.

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain the importance of affiliation in human existence and role of our moods in liking others.
मानवाच्या अस्तित्वासाठी संलग्नता कशी महत्त्वाची ते स्पष्ट करा आणि इतर व्यक्ती आवडण्यासाठी आपल्या मूडसचा कसा परिणाम होतो.
- B) Explain in detail the role of similarity in forming intimate relationship.
घनिष्ठ संबंध निर्माण होण्यासाठी सारखेपणाची भूमिका स्पष्ट करा.
- C) Explain how following factors play role in determining whether we like a particular person or not – Reciprocal liking or disliking, Big five traits and narcissism.
एखादी व्यक्ती आवडण्यासाठी खालील घटक कुठली भूमिका पार पाडतात ते स्पष्ट करा- परस्पर आवड किंवा नावड, पंचबृहद व्यक्तिमत्व वैशिष्ट्ये आणि आत्मप्रीतिवाद.

Q.5

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe Systematic observation and correlational method in social psychology.
मानसशास्त्रातील पद्धतशीर निरीक्षण आणि सहसंबंधात्मक अभ्यास पद्धती विशद करा.
- B) Discuss how quickly and accurately we form first impressions.
पहिले इम्प्रेसन आपण किती लवकर आणि किती बरोबर रित्या निर्माण करतो त्याची चर्चा करा.
- C) Explain the two processes/theories through which attitudes guide behavior.
ज्या दोन पद्धतींद्वारे अभिवृत्तींचा प्रभाव वर्तणुकीवर पडतो त्या पद्धती स्पष्ट करा.
- D) Explain with experimental evidence how frequency of exposure enhances interpersonal attraction.
सतत पुनरावृत्तीचा परस्पर आकर्षणावर काय परिणाम होतो हे प्रयोगात्मक पुराव्याने स्पष्ट करा.

ॐ१०•१०१३

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PSYCHOLOGY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) All questions have internal option.
सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
4) Draw neat diagrams, flowcharts wherever necessary.
आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.

Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Define puberty and explain the consequences of early and late maturation.
पौगंडावस्था म्हणजे काय ते सांगून लवकर आणि उशिरा येणाऱ्या पौगंडावस्थेचे परिणाम स्पष्ट करा.
- B) Explain cognitive development during adolescence through information processing approach and also on how adolescent egocentrism affects their behavior.
माहिती प्रक्रियांकन दृष्टिकोनातून किशोरवयात होणारा वैचारिक विकास आणि किशोरवयीन मुलांची आत्ममग्नता वागण्यावर कसा परिणाम करते ते स्पष्ट करा.
- C) Define developmental psychology/ lifespan development and describe the scope in this field.
वैकसिक मानसशास्त्राची व्याख्या द्या आणि त्याचा विस्तार विशद करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Describe how self-concept and self-esteem develops during adolescence.
किशोरवयामध्ये स्वप्रतिमा आणि आत्मसन्मान कसा विकसित होतो ते विशद करा.
- B) Explain how relationships with peers change during adolescence.
मित्रांबरोबर असलेले संबंध किशोर वयात कसे बदलतात ते स्पष्ट करा.
- C) Describe functions and characteristics of dating during adolescence and also on how sexuality develops during adolescence.
किशोर वयामधील डेटिंग चे गुणधर्म आणि उपयोगिता आणि विकसित होणारी लिंगभावना विशद करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Define stress and discuss the consequences and strategies to cope with stress during young adulthood.
तणावाची व्याख्या द्या आणि तरुणांना सामना कराव्या लागणाऱ्या ताणतणावांविषयी आणि त्याच्याशी तरुण सामना करण्यास काय पद्धती वापरतात त्याची चर्चा करा.
- B) Compare Perry's and Schaie's approach on cognitive development in young adulthood.
पेरी आणि स्कीने वैचारिक विकासासंदर्भात दिलेल्या दृष्टिकोनाची तुलना करा.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-PSYCHOLOGY-III

- C) Describe how the body develops and stays healthy during the period of early adulthood.
तरुणपणामध्ये होणारा शारीरिक विकास आणि आरोग्य याबाबत विवेचन करा.

Q.4

Attempt ANY TWO out of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain how young adults respond to the need for intimacy and friendship and how liking turns in to love.
जवळीकतेची गरज आणि मैत्री तरुणपणामध्ये कशी असते ते सांगून, आवड प्रेमात कशी रूपांतरित होऊ शकते ते स्पष्ट करा.
- B) i. Compare gay and lesbian parents to heterosexual parents.
i. विषमलिंगी आणि समलिंगी पालकत्वाची तुलना करा.
ii. Explain why some people choose to remain single in early adulthood.
ii. काही लोक तरुण वयात एकटे राहण्याचा निर्णय का घेतात ते स्पष्ट करा.
- C) Describe two theories that explain career development.
करियर विकासाचे दोन सिद्धांत विशद करा.

Q.5

Attempt ANY TWO out of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Discuss the threats to adolescent's well-being related to illegal drugs and sexually transmitted diseases/ infections.
गैर कानूनी ड्रग्स आणि लैंगिक संक्रमित आजार हे किशोर वयीन मुलांसाठी धोकादायक कसे ते स्पष्ट करा.
- B) Summarize Erikson's and Marcia's approach to identity development during adolescence.
स्वओळख निर्मितीसाठीचे एरिकसन आणि मारसिया यांनी दिलेले दृष्टिकोन थोडक्यात सांगा.
- C) Explain the following 3 factors in the college life:
महाविद्यालयीन जीवनासंदर्भात खालील तीन घटक स्पष्ट करा:
i) Difficulties student face in college.
i) महाविद्यालयीन जीवनात विद्यार्थ्यांना भेडसावणाऱ्या समस्या.
ii) Impact of gender on the treatment of college students.
ii) महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना मिळणारी वागणूक त्यावर असलेला लिंगभेदाचा परिणाम.
iii) Reasons for dropping out of college.
iii) महाविद्यालयीन शिक्षण अर्धवट होण्याची कारणे.
- D) Describe the sorts of relationships people enter into in early adulthood and what makes these relationships work or cease to work.
तरुणपणामध्ये कुठल्या प्रकारच्या नात्यांना सुरुवात होते आणि ही नाती टिकण्यासाठी किंवा तुटण्यासाठी काय कारणीभूत ठरते.

SYBA-III-ADD-JAN-2023-SOCIOLOGY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on the M.N Srinivas's introduction of new concepts.
एम.एन. श्रीनिवास यांच्या नविन संकल्पनांच्या परिचयावर तपशीलवार टीप लिहा. नविन
- B) Write a detailed note on the life and works of D.P Mukherjee.
डी.पी. मुखर्जी यांचे जीवन आणि कार्य यावर तपशीलवार नोंद लिहा.
- C) Write a detailed note on the life and works of Mahatma Jyotiba Phule.
महात्मा ज्योतिबा फुले यांचे जीवन आणि कार्य यावर सविस्तर नोंद लिहा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on Leela Dube's 'Women and Kinship'.
लीला दुबे यांच्या 'स्त्री आणि नातेसंबंध' यावर तपशीलवार नोंद लिहा.
- B) Write a detailed note on the books reviewed by T.K Oomen.
T.K Oomen द्वारे पुनरावलोकन केलेल्या पुस्तकांवर तपशीलवार टीप लिहा.
- C) Write a detailed note on Leela Dube's 'Kinship and Gender in South and Southeast Asia: Patterns and Contrasts'.
लीला दुबे यांच्या 'दक्षिण आणि दक्षिणपूर्व आशियातील नातेसंबंध आणि लिंग: नमुने आणि विरोधाभास' यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on a brief history of Lower-Class Mobilization.
लोअर-क्लास मोबिलायझेशनच्या संक्षिप्त इतिहासावर तपशीलवार टीप लिहा.
- B) Describe how Education served as a factor of change for tribal struggles.
आदिवासी संघर्षामध्ये शिक्षण हा बदलाचा घटक कसा ठरला याचे वर्णन करा.

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-SOCIOLOGY-II

- C) Write a detailed note on Ethnonationalism and Casteism as manifestations of ethnic turmoil and conflicts.

वांशिक अशांतता आणि संघर्षांचे प्रकटीकरण म्हणून जातीयवाद आणि जातीवाद यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on Biodiversity in Maharashtra.

महाराष्ट्रातील जैवविविधतेवर सविस्तर नोंद लिहा.

- B) Write a detailed note on the Marathas of Maharashtra.

महाराष्ट्रातील मराठे यावर सविस्तर नोंद लिहा.

- C) Write a detailed note on Food Culture as an aspect of Tourism.

पर्यटनाचा एक पैलू म्हणून खाद्यसंस्कृतीवर तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.5

Write short notes: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Mumbai Tourism

मुंबई पर्यटन

- B) Preservation of natural environment

नैसर्गिक पर्यावरणाची जोपासना

- C) Ethnic unrest in India

भारतातील जातीय अशांतता

- D) Debating the consumption of Dalit autobiographies

दलित आत्मचरित्रांच्या उपभोगावर वादविवाद

०३१०•१०२३

SYBA-III-ADD-JAN-2023-SOCIOLOGY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a detailed note on Migration patterns in India.
भारतातील स्थलांतर पद्धतींवर तपशीलवार नोंद लिहा.
- B) Why are migrants denied the right to the city?
परप्रांतीयांना शहराचा हक्क का नाकारला जातो?
- C) How has the lockdown impacted Migrant problems.
लॉकडाऊनचा स्थलांतरितांच्या समस्यांवर कसा परिणाम झाला आहे.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a detailed note on Sustainable Development.
शाश्वत विकासावर तपशीलवार नोंद लिहा.
- B) Write a detailed note in Feminist Environmentalism.
स्त्रीवादी पर्यावरणवाद मध्ये तपशीलवार नोंद लिहा.
- C) Write a detailed note on 'Digital Activism'.
'डिजिटल ॲक्टिव्हिझम' वर सविस्तर नोंद लिहा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a detailed note on the core components of the 'Right to Health'.
'आरोग्य हक्क' च्या मुख्य घटकांवर तपशीलवार नोंद लिहा.
- B) What are the salient features of the Disability Act of 2016?
2016 च्या अपंगत्व कायद्याची ठळक वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- C) What are the key concepts in Social Epidemiology?
सोशल एपिडेमियोलॉजीमधील मुख्य संकल्पना काय आहेत?

(P.T.O)

SYBA-III-ADD-JAN-2023-SOCIOLOGY-III

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on 'Right against exploitation'.
'शोषणाविरुद्धचा हक्क' यावर सविस्तर नोंद लिहा.
- B) Write a detailed note on V.S Malimath Committee on reforms in Criminal Justice System.
फौजदारी न्याय व्यवस्थेतील सुधारणांवरील व्ही.एस. मलिमठ समितीवर तपशीलवार नोंद लिहा.
- C) Write a detailed note on the Judicial system in India.
भारतातील न्यायप्रणालीबद्दल तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.5

Write short notes: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

- A) Carbon Footprint
कार्बन फूटप्रिंट
- B) Eco Feminism
इको फेमिनिझम
- C) Discrimination and Health
भेदभाव आणि आरोग्य
- D) Fundamental rights
मूलभूत हक्क

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय